

Olympiáda v českém jazyce
50. ročník, 2023/2024
Krajské kolo – zadání I. kategorie

přidělené soutěžní číslo	body		
	gramatika	sloh	celkem

Jméno a příjmení:

Škola:

1. a) U každé z následujících možností i), ii) rozhodněte, zda je ve spisovné češtině náležitá. Pokud je náležitá, zakroužkujte ji a určete rod, číslo a pád podtrženého tvaru.

i) *Připravte si palačinky, které si zamilují děti i dospělí.*

ii) *Připravte si palačinky, které si zamilují děti i dospělý.*

b) Do možnosti/možností, kterou/které jste zakroužkovali v bodě a), doplňte z následující nabídky všechny výrazy, jež se významově hodí na vyznačené místo, a v náležitém tvaru je napište pod příslušné souvětí.

Nabídka: *všechen, každý, některý, něco, nic, svůj, mnohý, který*

i) *Připravte si palačinky, které si zamilují děti i ***** dospělí.*

Tvary vhodných slov:

ii) *Připravte si palačinky, které si zamilují děti i ***** dospělý.*

Tvary vhodných slov:

2. V následujícím textu, který jsme našli na internetu, jsme podtrhli slovo, jež není v souladu s předpokládaným smyslem věty:

Majonézu můžete koupit v obchodě, jakožto si udělat svou vlastní.

a) Nahrad'te podtržené slovo třemi různými jednoslovnými a třemi různými víceslovnými výrazy tak, aby zadaná věta dávala předpokládaný smysl. Jednotlivé části víceslovného výrazu mohou stát v souvětí na různých místech. Je-li to třeba, můžete vypustit interpunkční čárku.

Věty s jednoslovnou náhradou:

i)

ii)

iii)

Věty s víceslovnou náhradou:

iv)

v)

vi)

b) V každém větném celku, který jste uvedli v bodě a), určete, v jakém významovém poměru/vztahu jsou jeho části, které vámi zvolená náhrada spojuje.

i)

ii)

iii)

iv)

v)

vi)

c) Užijte slovo *jakožto* ve větě nebo souvětí náležitě tak, aby jeho význam byl zřetelný. Za větu nebo souvětí napište výraz, který je s výrazem *jakožto* synonymní.

3. Rozhodněte, zda podtržené úseky v následujících větách se podle pravidel spisovné české výslovnosti vyslovují stejně, nebo odlišně. Náležité odpovědi zakroužkujte.

i) Nad ně není. – *Všichni pořád hledáme perličky na dně.*

stejně odlišně

ii) Husova postila vychází v novém vydání. – *Herečka se postila, aby získala ideální postavu pro novou roli.*

stejně odlišně

iii) *To maso je potřeba pořádně proudit.* – *Voda se nechá volně proudit, aby byla dostatečně okysličená.*

stejně odlišně

iv) *To je ale zloun.* – *Náš prastrýc pochází z Loun.*

stejně odlišně

4. a) V následující větě určete vyznačené větné členy (i s bližším určením jejich druhu):

Na zimu jsem si na procházky na internetu narychlo koupila kalhoty na běžky.

na zimu

na procházky

na internetu

narychlo

na běžky

b) Zadanou větu přeformulujte tak, aby v ní nezůstala ani jedna předložka *na* a přitom se její význam nezměnil. Spřežku *narychlo* můžete ve větě ponechat.

c) Napište synonymní výraz ke spřežce *narychlo* (může být víceslovný a může obsahovat *na*).

5. a) V následujících větách nebo souvětích nahraďte vyznačené výrazy obsahující tvary slovesa (ne)dostat tvarem jiného slovesa nebo spojením tvarů jiných dvou sloves tak, aby se význam vět nezměnil.

i) *Když jsem byla malá, strčila jsem jednou ruku do zavařovací sklenice a pak jsem ji nemohla **dostat** ven.*

ii) *Tam už mě nikdo víckrát **nedostane**!*

iii) *Jsem ráda, že policie toho lupiče konečně **dostala**, už se nebudu bát sama doma.*

iv) *Za svůj nejnovější román **dostal** vysoký honorář.*

v) *Můj dědeček byl loni vážně nemocný, ale lékaři ho **z toho dostali**.*

vi) *Nemůžeš se divit, že **jsi dostal výpověď**, když jsi chodil do práce pořád pozdě!*

vii) *V tu chvíli to byl takový šok, že jsem **ze sebe nedostala ani slovo**.*

b) Nedokonavým protějškem slovesa *dostat* je sloveso *dostávat*. Použijte sloveso *dostávat* ve dvou větách nebo souvětích tak, aby jednou označovalo průběh nějakého děje a podruhé opakování děje.

Průběh:

Opakování:

Olympiáda v českém jazyce
50. ročník, 2023/2024
Krajské kolo – zadání slohového úkolu

I. kategorie

Nejlepší odměna pro mě je/jsou...

Slohový útvar je volný, téma zpracujte formou prózy. Doporučená délka je 200–300 slov.